

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ

ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ

НА ОЛИМПИАДА ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

2023-2024 учебна година

I. Общи положения

II. Организиране и провеждане

III. Съдържание на състезанието

IV. Оценяване и класиране

I. Общи положения

Олимпиадата по *ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ*:

- Формира ценности и развива граждански нагласи и умения сред учениците;
- Стимулира отговорно поведение за участие на учениците в обществения живот;
- Предоставя възможност за творческа изява на ученици със задълбочени познания, придобити практически умения и компетентности в областта на гражданското образование;
- Осигурява условия за участие на учениците в извънучилищните дейности;
- Позволява да се направят изводи в методическо отношение за усъвършенстване на обучението по гражданското образование.

*** Регламентът е отворена система и би могъл да се усъвършенства и актуализира всяка учебна година.**

II. Организиране и провеждане

Олимпиадата по *гражданско образование* се организира и провежда в съответствие със Заповед № РД 09-2784 от 29.10.2019 г., изменена със Заповед № РД 09-747 от 25.02.2021 г. и допълнена със Заповед № РД 09-1248 от 14.06.2021 г. на министъра на образованието и науката за утвърждаване на правилата за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и националните състезания и Заповед № РД

09-639 от 28.08.2023 г. на министъра на образованието и науката за утвърждаване графика за провеждане на ученическите състезания и националните състезания – Приложение № 1.

Организацията и провеждането на олимпиадата по гражданско образование се осъществява от Министерството на образованието и науката (МОН) съвместно с началниците на регионалните управления на образованието (РУО), експертите по обществени науки, гражданско образование и религия в РУО, директорите на училища-координатори, директорите на училищата-домакини, училищните, областните и националната комисии за организиране и провеждане на олимпиадата.

Националната олимпиада по гражданско образование се провежда ежегодно в три кръга – общински, областен и национален – по график, определен от МОН.

Със заповед на министъра на образованието и науката се утвърждава Национална комисия, в която се включват преподаватели от висши училища, експерти, учители.

Националната комисия:

- Изготвя регламент за организиране и провеждане на олимпиадата, подписан от председателя на комисията, и го представя на експерта по гражданско образование в МОН не по-късно от 15 работни дни след издаване на заповедта за определяне състава на комисията;
- Определя казусите за работа на национален кръг;
- Съставя системата за оценяване;
- Извършва окончателно оценяване и изготвя окончателен протокол на допуснатите до участие в националния кръг ученици, който представя в МОН и на директора на училището домакин на националния кръг в срок не по-късно от 10 работни дни преди датата за провеждане на националния кръг;
- оценява и класира учениците на националния кръг и представя в МОН протоколи с окончателните резултати на участниците и класирането им с имената им, населено място, училище, клас, както и протокол с лауреатите на националната олимпиада в срок до 10 работни дни след провеждането на националния кръг;
- Представя в МОН доклад за извършената работа, прилага протокол с класирането на участниците и прави предложения за усъвършенстване на регламента.

Работата на Националната комисия се координира от експертите, отговарящи за гражданското образование в МОН.

До участие в олимпиадата се допускат всички ученици, които са подготвили проект, разделени в четири възрастови групи: I – IV; V- VII; VIII – X; XI – XII клас.

Желаещите да участват в олимпиадата ученици попълват анкетна карта, която е дадена в Приложение № 1 към Регламента. Анкетната карта се прилага към проекта. На заглавната страница на проекта е изписано само **НАИМЕНОВАНИЕТО НА ПРОЕКТА И ВЪЗРАСТОВАТА ГРУПА**, към която принадлежи/ат авторът/ите. Не се допускат проекти, които са представяни в предходна олимпиада по гражданско образование или в други ученически олимпиади и състезания.

Общинският кръг се провежда най-късно до **01.03.2024 година**.

Училищните комисии в срок до 7 работни дни изготвят протокол за явилите се ученици и техните резултати и протокол за класираните за областния кръг ученици и техните резултати.

За участие в областния кръг се предлагат ученици, които са получили не по-малко от 75 точки.

Директорът на училището изпраща на директора на училището координатор на областния кръг протокол за класираните за областния кръг ученици и техните резултати в електронен вид, подписан с електронен подпис, проектите на класираните ученици и списък на учениците, които не са изразили съгласие по т. 11 от Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и националните състезания.

Областният кръг се провежда най-късно до **15.03.2024 година**.

Областният кръг на олимпиадата по гражданско образование се организира от училището координатор и училището домакин, определени със Заповед на началника на РУО.

За участие в националния кръг се предлагат тези ученици, които са оценени с не по-малко от 75 точки от областния кръг.

Директорът на училището, определено за координатор на областния кръг, в срок до 7 работни дни от състезателния ден изпраща:

- на експерта по гражданско образование в МОН и на началника на РУО справка (по образец) за броя на оценените и проверените писмени работи по електронен път във формат Excel и копие на протокол № 3 (в електронен вид);

- на учебния център към МОН – оригиналите на писмените работи с анкетните карти и оригинала на протокол № 3 за резултатите на предложените ученици за допускане на националния кръг;
- на училището домакин на националния кръг на олимпиадата списък на учениците, които не са изразили съгласие по т. 11 от Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и националните състезания

Учебният център към Министерството на образованието и науката предоставя на Националната комисия протокол № 3, писмените работи и анкетните карти на учениците, предложени от областните комисии за допускане до участие в национален кръг на олимпиадата.

Националната комисия извършва окончателно оценяване на всички писмени работи, предложени от областните комисии за участие в националния кръг и изготвя окончателен протокол с резултатите на всички ученици. За националния кръг се допускат учениците, класирани от Националната комисия на първите 20 места за всяка една от възрастовите групи. При евентуално равенство на точките броят на допуснатите ученици може да бъде увеличен.

Националната комисия изпраща на училището домакин на националния кръг на олимпиадата по гражданско образование списък на учениците, допуснати до участие в националния кръг на олимпиадата по гражданско образование.

Класираните ученици за заключителния кръг се придружават от учител и/или експерта по гражданско образование по време на провеждането му.

Националният кръг се провежда на 26 и 27 април 2024 г. в гр. Велики Преслав.

В случай на обявена извънредната епидемична обстановка с приложени противоепидемичните мерки, свързани с обучението на ученици в ОРЕС, националният кръг се провежда в електронна среда в училището координатор за съответната област.

Учениците от XI и XII клас, получили оценка **отличен (6,00)** от националния кръг на олимпиадата, стават лауреати на националната олимпиада. МОН издава документ, удостоверяващ статута им на **лауреати** само на учениците, които успешно са завършили средното си образование (удостоверението за лауреат е неразделна част от дипломата за средно образование).

Отличен (6) получават ученикът, класиран на първо място на националния кръг на олимпиадата, и учениците, които са получили от 90% до 100% от средния брой точки на първите трима.

III. Съдържание на олимпиадата

1) Общински/училищен кръг

Проектите се оформят в обем до **12 стандартни страници**. Учениците от **трета и четвърта възрастова група** трябва да представят своя проект и на **електронен носител**. Учениците от първа и втора група също могат да представят проект на електронен носител. Защитата на проектите може да е публична. Времетраене на защитата на проекта пред комисия - до **15 минути: 10 минути** за представяне на проекта от автора и **5 минути** за отговаряне на въпроси, поставени от членове на училищната комисия, която включва не по-малко от двама правоспособни учители по гражданско образование.

Оценяването е съгласно критериите за оценяване, създадени от Националната комисия

2) Областен кръг

На областния кръг се оценяват проектите, допуснати от общинския кръг. Защитата на проектите може да е публична. Времетраене на защитата на проекта пред комисия е до **15 минути: 10 минути** за представяне на проекта от автора и **5 минути** за отговаряне на въпроси, поставени от членове на областната комисия. Областната комисия оценява участниците в областния кръг съгласно критериите за оценяване, създадени от Националната комисия.

3) Национален кръг

Националният кръг се провежда в един етап (**27 април 2024 г. от 08.30 часа**) за учениците от първа и втора възрастова група. Те представят и обосновават допуснатите до националния кръг проекти. Времетраене на защитата - до **15 минути: 10 минути** за представяне на проекта от автора и **5 минути** за отговаряне на въпроси, поставени от членове на националната комисия.

Националният кръг за учениците от трета и четвърта възрастова група се провежда в два етапа:

Първи етап (26 април 2024 г. от 16.00 ч.)

- Учениците аргументират писмено гражданска позиция по казус. Казусите са минимум два за трета и съответно за четвърта възрастова група. Учениците работят по един избран от тях казус до **2 (два) астрономически часа**.

Втори етап (27 април 2024 г. от 08.30 часа)

- Учениците представят и обосновават допуснатите до националния кръг

проекти. Времетраене на защитата - до **15** минути: **10** минути за представяне на проекта от автора и **5** минути за отговаряне на въпроси, поставени от членове на Националната комисия.

Представените на националния кръг проекти трябва да са изцяло или частично реализирани.

IV. Оценяване и класиране

Като ориентир при разработването на проектите и казусите служат държавните образователни изисквания за учебно съдържание по гражданско образование и Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование (Приложения 1, 2, 3 и 4), а за учениците от четвърта възрастова група и учебната програма по гражданско образование за XI и XII клас. Оценяването и класирането на националния кръг се извършват от Националната комисия в съответствие с изготвената система за оценяване (приложения 4 и 5).

Крайното класиране на участниците в националния кръг се формира по следния начин:

- За първа и втора възрастова група – от сбора на точките, получени от оценката от областния кръг (окончателно определени от Националната комисия) и оценката от представянето и обосноваването на проекта от националния кръг. Максималният брой точки е 200;
- За трета и четвърта възрастова група – от сбора на точките, получени от оценката от областния кръг (окончателно определени от Националната комисия), оценката от писмената аргументация на гражданска позиция по казус и оценката от представянето и обосноваването на проекта от националния кръг. Максималният брой точки е 300.

Класирането е **индивидуално** и е съобразено с приетата система за оценяване. В случай че до национален кръг се допуска проект, разработен от колектив, то е необходимо да се избере **един представител**, който да участва в заключителния кръг. Останалите представители на екипа, разработили проекта, могат да получат удостоверение, че техният проект е класиран за националния кръг.

При проект, разработен от колектив, удостоверение за лауреат се издава само на избрания за участие в заключителния кръг представител.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Анкетна карта;
2. Примерни изисквания за разработване и публично представяне на проект;

3. Казуси от националния кръг на олимпиадата от 23 април 2023 г., гр. Силистра;
4. Карта за оценяване на проект;
5. Карта за оценяване на писмена аргументация на гражданска позиция по казус.

Национална комисия:

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

АНКЕТНА КАРТА

за участниците в Национална олимпиада по гражданско образование 2020– 2021 г.

Наименование на проекта:

Резюме на проекта (до 150 думи - да се посочват основна идея, цел, дейности):

Съгласен/а съм да защитавам проекта си/ни пред публика:

Да Не

Съгласен/а съм проектът ми/ни да се използва при методическата оценка на обучението по гражданско образование или изследователски проекти, съгласно Закона за авторското право и сродните му права:

Да Не

Съгласен/а съм резюме на проекта ми/ни да се огласява:

Да Не

Съгласен/а съм проектът ми/ни да – при условие, че е класиран за Националния кръг – да бъде публикуван и популяризиран, съгласно Закона за авторското право и сродните му права:

Да Не

Трите имена на автора/ите на проекта:

(в случай, че авторите на проекта са повече от един, се изписват имената на всички автори и се посочва името на този от тях (допуска се един автор), който ще представя колектива на заключителния кръг)

Данни за автора, който ще представя проекта на заключителния кръг:

- Училище:
- Учител:
- Клас на обучение:
- Телефон:
- E mail:

Директор:

/подпис и печат на училището/

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2

Примерни изисквания за разработване и публично представяне на проект

I. Примерни изисквания за разработване на проект според възрастовата група

Работата по проект е възможност да се *организира* една реална промяна в начина на живот *за повишаване на благосъстоянието ни*. Осъществяването на проекти, колкото и “малки” да са те, ще *подпомогне* децата и младите хора *да развиват* уменията си за самоорганизация, активна нагласа към проблемите на обществото и околната среда, ще повиши самочувствието им и ще укрепи вярата им в смисъла на усилията за реална промяна на света *към по- добро*.

Индивидуално или екипно, след задълбочен анализ на реална проблемна ситуация, учениците разработват план за конкретни целенасочени действия за постигане на желана промяна в реалността, която допринася за осъществяване на неоползотворена възможност, за разрешаване на значим социален проблем в общността и за личностното развитие на авторите. Водещи ценности при разработването на проектите са **иновативните идеи** на учениците, които *самостоятелно* създават проектите си (като могат да се консултират с учителите си при нужда) и планирането на ефективни действия, чрез които може да бъде постигната **реална промяна**.

1-ва възрастова група: I-IV клас

Опишете своя проект, като отговорите на следните въпроси:

1. Какво име сте избрали за проекта?
2. Какво искате да направите?
3. Защо смятате, че е важно да осъществите идеята си?
4. Какво искате да постигнете?
5. Как ще го направите? Какви дейности трябва да извършите?
6. За колко време ще осъществите идеята си?
7. Кой ще участва в проекта?
8. Какви средства са необходими?
9. Как ще разберете дали проектът е бил успешен?
10. Ефективен ли би бил проектът и за други групи и общности?

2-ра възрастова група: V-VII клас

Подгответе описание на проекта си, което да включва следните елементи:

- **Име** на проекта;
- Кратко описание на проектната **идея**;
- Описание на **проблема**, който вашият проект иска да разреши;
- Формулирани **цели** на проекта. (Важно е целите да бъдат ясни, конкретни, реалистични, постижими, измерими.);
- Посочени очаквани **резултати**;
- Описание на проектните **дейности**;

- Описание на **екипа** на проекта;
- Изброени **средствата** (ресурсите), които са необходими за осъществяването на проекта;
- Критерии за **оценка** на резултатите от проекта
- Ефективност за други групи и общности.

3-та (VIII - X клас) и 4-та възрастова група (X – XII клас)

Описанието на вашия проект следва да съдържа отговори на следните въпроси:

1. Каква **идея** искате да осъществите?
2. Кои **проблеми** ще решите с реализирането на проекта? Кои **възможности** ще оползотворите?
3. Каква **цел** си поставяте? Какви **резултати** искате да постигнете? (Важно е целите да бъдат ясни, конкретни, реалистични, постижими, измерими.)
4. Към кого е насочен нашият проект? Кой ще се възползва от постигнатите резултати – коя е **целевата група**?
5. Как разбрахте, че проблемът, който адресирате в проекта е от значение за дадената общност/ целевата група?
6. По какъв начин ще решите проблемите? Как ще оползотворите съществуващите възможности – **стратегия**, подход?
7. Какви **дейности** трябва да осъществите, за да постигнете планираните резултати?
8. Кога започва и кога завършва проектът? График за изпълнение на отделните дейности.
9. Какви **ресурси** са необходими, за да осъществите успешно проекта? Как ще ги осигурите?
10. Кой ще участва в реализирането на проекта – **екип**?
11. Как ще отчитате напредъка на проекта?
12. Как ще **управлявате** проекта?
13. Как ще **оцените** постигнатото?

Подгответе колкото се може по-интересно представяне на вашия проект.

II. Публично представяне и обосноваване на проект

По време на заключителния етап на националния кръг на олимпиадата в присъствие на жури от членове на Националната комисия, участници от същата възрастова група и техни ръководители, ученикът представя **основни моменти** от проекта по интересен начин и обосновава своята индивидуална или екипна проектна идея като отговаря аргументирано и убедително на въпроси от страна на журито и публиката. За убедителното представяне на проекта е важно учениците да:

1. подберат и презентират най-съществените съдържателни елементи, които създават цялостна представа за проекта;
2. спазват регламента;
3. представят ясна логическа структура на изложението;
4. покажат умело присъствие (свободно говорене (а не четене), поддържане на визуален контакт с аудиторията) и умение за отговаряне на поставените въпроси;
5. подходящо и креативно визуализиране;
6. спазване на книжовната норма на българския език за правопис и правоговор.

Казуси
Национална олимпиада по гражданско образование
III възрастова група
29 април 2023 година
Казус 1. СОЛИДАРНОСТ ИЛИ ИЗМАМА

Отношенията между учениците в един гимназиален клас на съвременно българско училище са основани на взаимно доверие, добронамереност и приятелска привързаност. Класът е необичайно сплотен. Всеки се отнася към останалите с уважение и симпатия и е готов да помогне на всекиго във всяка една ситуация. Взаимопомощта между учениците по време на класни и контролни в този клас е нещо обичайно. Онези, които се справят по-добре и по-бързо със задачите, по правило подсказват на останалите като нарушават правилата и поемат риска да бъдат наказани, ако това бъде забелязано.

По средата на учебната година в класа идва нов ученик, който до момента е учил в чужбина. Този ученик има много висок успех и с лекота се справя със задачите на класните и контролните по всички предмети. Той обаче решително отказва да подсказва и открито осъжда пред съучениците си подсказването като недопустима измама. Освен това, чрез честното изпълнение на задачите и чрез обективното оценяване всеки ученик получава обратна връзка, както за своите постижения, така и за своите пропуски. Останалите, от своя страна, оценяват неговата позиция като липса на солидарност и го изолират.

- **Какво е според Вас преписването – похвална проява на солидарност или осъдителна измама?**
- **С какви аргументи бихте защитили едната и другата позиция?**
- **Можете ли да си представите прояви на солидарност между учениците при изпитване, които не изискват нарушаване на училищните правила?**

Казус 2. ПРИЯТЕЛСТВО ПОД ЗАПЛАХА

Емил и Тенчо са приятели от детинство, заедно израстват, заедно учат, остават близки и след младежките си години, което само по себе си е постижение. Те живеят и работят в черноморско градче, известно с туристическия наплив през лятото. Тенчо израства до началник на местната ВиК-структура, докато Емил се увелича по екологичните проекти и влага много страст в опазването на природата.

Един ден, в разгара на лятото, авария спира водоснабдяването на града и на близкия до него курортен център. Разбираемо, хотелските управи настояват за спешно решение, тъй като в противен случай хиляди гости ще останат недоволни, а туристическият сезон може да бъде провален. Проблемът е, че единственото място, на което е възможно да се проведе импровизиран ремонт за поне временно отстраняване на проблема, се намира сред застрашени и съответно защитени от закона дюни. Другите служители на ВиК се колебаят, налага се техният началник да дава личен пример. Тенчо повежда тежката техника към дюните. Там обаче го очаква неговият

приятел Емил, легнал на пътя на багера...

- **Как оценявате създаването се положение от гледна точка на Тенчо и Емил?**
- **Има ли полезен изход от ситуацията?**
- **Колко „струва“ едно приятелство?**

Казус 3. КАКВО ДА ПРАВИМ С МРЪСОТИЯТА?

Славка наистина не харесва това, което вижда в непосредствена близост до своето училище – в междучасията учениците, а и някои от учителите излизат непосредствено извън оградата на сградата и пушат. А наблизо няма никакво кошче за боклук. В резултат подходът към учебното заведение е затрупан от фасове, обвивки от вафли, смачкани кенчета от енергийни напитки и други всевъзможни отпадъци. Славка се чуди как да промени тази неприятна ситуация. Няма представа откъде може да се набави едно кошче, нито колко би струвало то, а и без това не разполага с необходимите средства. Тя знае, че ако потърси помощ от своите съученици, това не само ще е безсмислено, но и ще я направи обект на подигравки. Тя не е наясно с това коя институция трябва да разреши поставяне на кошче, както и с това кой после трябва да отговаря за извозване на съдържанието.

В търсене на съвет, Славка първо говори с класния си ръководител, но тя ѝ отговаря да не се занимава с глупости, а по-добре да се съсредоточи върху недотам блестящите си оценки по някои учебни предмети. Славка не се отказва и отива при директорката на гимназията, която твърди, че това, което се наблюдава отвън, разбира се, е много жалко, но не е неин проблем – всичко става извън пределите на училището.

- **Какъв съвет бихте дали на Славка?**
- **Доколко е реалистично това, което тя си поставя като цел?**
- **Доколко училището като институция отразява обществените настроения?**

Забележка: Ученикът работи върху един от казусите по избор.

IV възрастова група

Казус 1. ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ПОТРЕБИТЕЛИ

Украйна е един от най-големите износители на селскостопански продукти в света. Военните действия, започнали миналата година с нахлуването на руската армия на нейна територия, силно затрудниха износа на зърнени храни и слънчоглед от Украйна. Част от украинската селскостопанска продукция, предназначена за износ за по-далечни страни, остана складирана в няколко съседни на Украйна страни, между които е и България. Тъй като тази продукция не успява да стигне до страните, за които е била предназначена, тя започва да се продава на производителите на хляб и олио в страните, в които е на склад, на цени по-ниски от тези на собствената им продукция.

Това „подбиване“ на цените на суровините за хранителната индустрия е неизгодно за местните производители на зърно и слънчоглед. Те настояват пред своите правителства да въведат забрана на вноса на украинска селскостопанска продукция и така да защитят родното производство. Няколко страни, между които и България, вече оповестиха решения за прилагането на такава мярка. Същевременно обаче в българската публичност все по-силно се чуват гласове против тази забрана за внос. Тези гласове идват от страната на потребителите. Отбелязва се, че забраната, с която се цели запазване на по-висока цена на суровините за производство на хляб и олио, би довела до покачване цените на хляба и олиото за крайния потребител.

- **Чи икономически интереси според Вас трябва с предимство да защити чрез своите политически решения правителството на България – интересите на производителите или тези на потребителите и защо?**
- **Виждате ли възможности за вземането на взаимно приемливи и за двете страни решения на правителството?**
- **Смятате ли, че в условията на свободно пазарно стопанство изобщо е редно правителството да се намесва в икономическите отношения?**

Казус 2. „ПАТРИОТИЧНИ ЛЪЖИ“

През 1887 г. известният политик и бивш министър-председател на България Петко Каравелов е хвърлен в „Черната джамия“ (днес църквата „Св. Седмочисленици“), както тогава се е наричал затворът в София. Обвиненията срещу него не се базират на никакви доказателства. Въпреки това и много преди всякакъв съд, Каравелов е малтретиран в затвора от свои политически противници. Съпругата му – Екатерина Каравелова, сигнализира на чуждите дипломатически представители в София, които отиват на място да видят Каравелов. Въпреки очевидните следи от побоя, пред чужденците той отрича станалото и заявява: „В моята Родина такива неща не се случват!“

И до днес яростно спорят за постъпката на Каравелов.

- **Защо оценките са толкова противоположни? Приведете аргументи в подкрепа на крайните от тях!**
- **Защо Каравелов отрича очевидното?**

- **Има ли победител, когато патриотизмът и справедливостта се сблъскат?**

Казус 3. „ЗЪБ ЗА ЗЪБ“

В градчето Х има сериозен проблем с бездомните кучета. Някои граждани вземат нещата в свои ръце и убиват животните, понякога с показна жестокост. Това възмущава немалко хора, които организират протест пред сградата на общината. В същото време глутница от бездомни животни убива преминаваща жена. Провокирани от този прискърбен факт, други граждани организират на свой ред демонстрация пред общината. По този начин пред нея протичат паралелно два митинга, които настояват за различни, понякога противоположни неща.

- **Защо всички протестират пред общината?**
- **Изложете аргументите на едните и другите!**
- **Възможно ли е човек да заеме неутрална позиция в тази ситуация?**
- **Възможни ли са допирни точки между двата протеста?**

Забележка: Ученикът работи върху един от казусите по избор.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4

КАРТА за оценяване НА ПОЗНАНИЯ, УМЕНИЯ и НАГЛАСИ при разработването на проект

Наименование на проекта, възрастова група:

ПОЗНАНИЯ: 15 ТОЧКИ	макс. бр. т.	получени
Познава различни информационни източници , свързани с проблема	2	
Представя реална проблемна ситуация	5	
Познава различни възможности за решаване на проблема	3	
ОБЩО:	10	
УМЕНИЯ: 35 ТОЧКИ		
Анализира проблем или съществуваща възможност за развитие в социалната среда и обосновава нуждата от проекта	5	
Предлага и аргументира иновативно или уместно решение на проблема (идея на проекта)	6	
Формулира проектна цел , която е конкретна, реалистична, постижима и измерима	5	
Обосновава стратегия за постигане на проектната цел, планира дейности , които допринасят съществено за нейното постигане и са конкретно, ясно и точно формулирани и планирани във времето	5	
Определя необходимите за осъществяването на дейностите ресурси	3	
Обосновава взаимна обвързаност между проблем, проектна цел, очаквани резултати и планирани дейности и ресурси	6	
ОБЩО:	30	
НАГЛАСИ – 50 ТОЧКИ		
Социална съпричастност на автора/екипа (Проектът е насочен към постигането на социално значима цел)	13	
Гражданска ангажираност на автора/екипа (Проектът създава възможност за постигане на реална промяна в социалната среда.)	13	
Реалистичност (Проектът съответства на интересите и компетентностите на автора. Проектът е ефективен и ефикасен .)	12	
Автономност и поемане на отговорност (Проектът е разработен самостоятелно . Ясно са описани функциите и приносите на участниците в проекта.)	10	
Сътрудничество (В проекта се идентифицират и създават възможности за партньорство и за подкрепа от социалата среда .)	7	
Готовност за личностно развитие Авторът на проекта/екипът осъзнава значимостта на проектните дейности и резултати за постигането на личностно развитие.	5	
ОБЩО:	60	
ВСИЧКО:	100	

Забележки:

Оценител:
/ име, фамилия, подпис /

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5

КАРТА

за оценяване на писмена аргументация на гражданска позиция по казус

1. Разпознаване на проблема

показател	макс. бр. т.	получени
Използва при анализа наличната релевантна информация	2	
Описва и анализира участниците в казуса и техните взаимоотношения	2	
Описва и анализира факторите в средата (благоприятни, неблагоприятни)	3	
Формулира проблеми, конфликти и/или дилеми, заложиени в казуса	3	
Анализира причините за тяхното възникване	5	
Общо:	15	

2. Конструктивност

показател	макс. бр. т.	получени
Формулира алтернативни позиции и решения (минимум две – напр. от гледна точка на различни участници/страни в казуса)	10	
Обяснява зависимостта на определени решения от дадени фактори или предпоставки	7	
Идентифицира ресурси за решаването на проблема	4	
Открива възможности за съвместяване на интереси	4	
Общо:	25	

3. Аргументативност

показател	макс. бр. т.	получени
Коректно използва в аргументацията си понятия, свързани с темата на казуса	5	
Прилага познания за научни теории, тези или хипотези, за да предложи решение на проблема. Обосновава решението логически валидно, конкретно и убедително	20	
Спазва книжовната норма на българския език и подходящ аналитичен стил на изложението	5	
Общо:	30	

4. Самостоятелност

показател	макс. бр. т.	получени
Ясно заявява собствена позиция по казуса и я аргументира	10	
Отграничава различните интереси (обществени, групови, лични), проявени в казуса и съответно диференцира своята оценка	10	
Проявява готовност за промяна и развитие на собствената си позиция/оценка по казуса	10	
Общо:	30	
ВСИЧКО	100	

Забележки:

Оценител:

/ име, фамилия, подпис /